

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2043

Vragen van de leden **Bouali** en **Sjoerdsma** (beiden D66) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht «Groeidend verzet tegen Saudisch vrachtschip Bahri Yanbu vol wapens» en «Don't let Saudi arms ship dock in UK, say campaigners»* (ingezonden 12 februari 2020).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 5 maart 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Groeidend verzet tegen Saudisch vrachtschip Bahri Yanbu vol wapens» en «Don't let Saudi arms ship dock in UK, say campaigners»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat ditzelfde schip tijdens een eerder bezoek aan verschillende Europese havens in mei 2019 voor tientallen miljoenen dollars aan wapens heeft getransporteerd, bestemd voor de oorlog in Jemen?

Antwoord 2

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken beschikt niet over eigenstandige informatie over de doorvoer van militaire goederen via de lucht- of zeehavens van andere EU-lidstaten.

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat de Saudische eigenaar van het schip toegegeven heeft dat er ook nu militair materieel aan boord is?

¹ Amnesty.nl, 3 februari 2020, «Groeidend verzet tegen Saudisch vrachtschip Bahri Yanbu vol wapens» (<https://www.amnesty.nl/actueel/saudisch-schip-bahri-yanbu-wapens>) en The Guardian, 5 februari 2020, «Don't let Saudi arms ship dock in UK, say campaigners» (<https://www.theguardian.com/uk-news/2020/feb/05/dont-let-saudi-arms-ship-dock-in-uk-campaigners-military-yemen-war>).

Antwoord 3

Het kabinet heeft kennisgenomen van openbare berichtgeving die meldt dat de Saoedische eigenaar van de *Bahri Yanbu* zou hebben toegegeven dat er militair materieel aan boord is van het schip. Aangezien het schip niet via een Nederlandse haven is gereisd en Nederland geen contact heeft met de eigenaar van het desbetreffende schip is het kabinet niet in staat om deze berichtgeving te bevestigen.

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat dit schip de komende twee weken verschillende Europese havens aan zal doen?

Antwoord 4

Aangezien het schip niet via een Nederlandse haven reist en Nederland geen contact heeft met de eigenaar van het desbetreffende schip verkeert het kabinet niet in de positie om deze berichtgeving te bevestigen.

Vraag 5

Klopt het dat mede door druk vanuit het maatschappelijke middenveld voorkomen is dat het schip aanmeert in Antwerpen?

Antwoord 5

Het kabinet heeft kennisgenomen van openbare berichtgeving die meldt dat het schip niet is aangemeerd in de haven van Antwerpen. Het kabinet beschikt niet over aanvullende informatie omtrent de routing van dit schip.

Vraag 6

Bent u van mening dat EU-landen die het Arms Trade Treaty geratificeerd hebben en op basis van het Gemeenschappelijk Standpunt van de EU over wapenuitvoer, niet mee zouden mogen werken aan de uitvoer van wapens of ander militair materieel die gebruikt kunnen worden in de oorlog in Jemen waar oorlogsmisdaden worden gepleegd?

Antwoord 6

Het kabinet is van mening dat het onwenselijk is om militaire goederen te leveren die ingezet kunnen worden bij de oorlog in Jemen. Het Nederlandse wapenexportbeleid ten aanzien van Saoedi-Arabië is, mede vanwege de betrokkenheid van dat land bij schendingen van het humanitair oorlogsrecht en mensenrechten in Jemen, dan ook zeer strikt. Nederland verstrekt geen vergunningen voor de uitvoer of doorvoer van militaire goederen *tenzij* onomstotelijk vaststaat dat de desbetreffende goederen niet kunnen worden ingezet bij de oorlog in Jemen. Nederland zou een verzoek van de *Bahri Yanbu* om een lading militaire goederen via een Nederlandse haven te vervoeren dan ook niet hebben gehonoreerd.

Het kabinet blijft EU-lidstaten bij meerdere gelegenheden wijzen op het aangescherpte Nederlandse beleid en andere landen oproepen vergelijkbare maatregelen te hanteren. Wapenexportcontrole blijft echter een nationale bevoegdheid.

Zowel het Wapenhandelverdrag als het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexport verplicht landen er o.a. toe om wapenexportvergunningaanvragen te toetsen aan het *risico* dat de te leveren goederen worden ingezet bij het schenden van mensenrechten of het schenden van het humanitair oorlogsrecht. Landen maken deze risico-inschatting op individuele basis. Daarbij wordt altijd een verband gelegd met de aard van de goederen, de eindgebruiker en het uiteindelijke eindgebruik. Indien een land op basis van deze factoren inschat dat het risico op inzet bij de oorlog in Jemen zeer beperkt is, is vergunningverlening in lijn met het EU Gemeenschappelijk Standpunt en het Wapenhandelverdrag alsnog mogelijk.

Vraag 7

Bent u bereid EU-lidstaten waar dit schip aan zal meren op te roepen het schip geen toegang te verlenen en hen te wijzen op het Arms Trade Treaty en het Gemeenschappelijk Standpunt van de EU over wapenuitvoer?

Antwoord 7

Het kabinet heeft EU-lidstaten meermaals gewezen op het Nederlandse wapenexportbeleid dat is aangescherpt vanwege het conflict in Jemen en heeft andere landen ertoe opgeroepen een vergelijkbaar beleid te hanteren. Het kabinet zal dat blijven doen, ook met verwijzing naar bovenstaande casus, onder andere in de EU Raadswerkgroep inzake conventionele wapens COARM.

Vraag 8

Kunt u deze vragen apart en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.